

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драхме, годишње 36 драхме

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

Демократизација Немачке

У вези са будућим миром

Већина познавалаца немачког народа тврди да се у току овога рата неће десити у унутрашњем државном и социјалном животу Немачке никакве битне промене, које би утицале на развој операција као и на погодбе при закључењу светскога мира. Ту своју поставку поткрепљују чињеницом да су сви друштвени редови васпитавани још из детињства на изврстан ред и дисциплину, а специјално у погледу на монархизам који је данас постао нераздвојни елемент немачке душе, где су чак и најслободумнији редови немачког друштва, као социјалисте, одани заштитници постојећег стања. Ми не споримо ова факта, да је доиста немачко друштво формирано у духу кајзеризма, како би се у даном моменту ставио у покрет као државни организам с предпоставком да ће се само тако постићи остварење германског империјализма под Европом и светом. У томе циљу је започет и овај велики и крвави рат, у коме данас учествују сви просвећени народи.

Пратећи развој војне операција, од почетка рата до данас, могли смо уочити два важна момента, који најизразитије испољавају психу немачког народа. У доба немачких успеха, све живо у Немачкој, стајало је непоколебљиво и одлучно на страни пруских јункера, чија је догма о господству над истоком и светом постала општа молитва свих германца. Тада се је могло говорити искључиво о миру, који би диктирала Немачка. Но од када се ратна срећа одпоче мењати и окретати у корист наших Савезника, стање се нагло мења. Немачки народ отпоче сумњати у дефинитивну победу која би му обезбедила сва ратна завојевања, а од када почеше на ратним фронтима да се нижу учестани и знатни неуспеси у вези са јачањем противничких ефектива, код Немаца се појављује идеја о закључењу мира на принципу поравнања!

Овим појавама треба тра

жити узрок у тешкој економској кризи чије су последице веома утукле народ. Сетимо се само нереди у војсци, опадања дисциплине и морала у борбеним редовима, па онда промене тона целокупне штампе која је одавна абдицирала на своје завојевачке идеје и биће нам јасно да схватимо тешку и безизлазну кризу која неоспорно врши силан утицај на промену духова у царству. У колико је постојанство Сила Споразума све јаче у борби противу завојевача, у толико се појачава жеља за миром код оних који су га нарушили. Појава руске револуције чини у току овога рата непохалан догађај чији се утицај осетно примећује у свима социјалним слојевима немачког народа. Ради примера нека послужи: Стварање немачке републиканске странке у Швајцарској, која је у Берну покренула и свој орган, и чији се број чланова нагло повећава, као и велика пропаганда свих социјалистичких као и других слободумнијих листова у корист демократизације Немачке, који тврде да је једини и најбржи пут ка миру промена садањег режима. Ратне карактеристике износили изразитије испољавају психу немачког народа. У доба немачких успеха, све живо у Немачкој, стајало је непоколебљиво и одлучно на страни пруских јункера, чија је догма о господству над истоком и светом постала општа молитва свих германца. Тада се је могло говорити искључиво о миру, који би диктирала Немачка. Но од када се ратна срећа одпоче мењати и окретати у корист наших Савезника, стање се нагло мења. Немачки народ отпоче сумњати у дефинитивну победу која би му обезбедила сва ратна завојевања, а од када почеше на ратним фронтима да се нижу учестани и знатни неуспеси у вези са јачањем противничких ефектива, код Немаца се појављује идеја о закључењу мира на принципу поравнања!

Познато је да је Нова Русија проговорила отворено и јасно да ће пружити руку Немачкој само онда, пошто се збаци кајзер

као највећи виновник овога рата, нагласивши да је само демократија у стању да изведе рестаурацију нове Европе. И кад нам је све ово јасно, биће нам појмљиво да разумемо последње вести које стижу из Берлина, по којима је откривена велика завера противу кајзера Вилема.

Изневши овде у главним потезима нов правац којим је отпочео ићи немачки народ, ми нећемо ни најмање претерати, ако тврдимо, да ћемо ускоро бити сведоци нових и знаменитих преображаја у Немачкој, јер нас на то упућују све данашње појаве, које наговештавају велику буру противу постојећег стања. Демократија је позвана, како тврде многи немачки листови, да предузме велику управу, јер ћемо само тако доћи до жељенога мира који ће обезбедити слободу и малих народа, као и повратити силу и важност свима међународним уговорима. Као што се види и конзервативцима као и скептицима се даје најбоља прилика да увиде како ништа није постојано и стално на овоме свету, већ да је све изложено променама које су природна последица општих закона еволуције.

Грчка штампа

«Н.ологос»: Вратите нам покрајине.

Као што у сваком предузећу мора бити поштења и искрености, тако и у нашем националном питању дужни смо казати целу истину онима који с нама сарађују. Наше искрене мисли могу ценити и коментарисати како хоће наши непријатељи, али су наши пријатељи дужни да у њима назиру само њихов прави изглед, и да у овим редовима не траже да открију какву задњу мисао или макак другог инт рес изван инт реса заједничког који имају све државе што састављају Споразум ради постигнућа свога циља.

Грчки народ вије никада био подељен у идејама о својем постављењу. Ако су пак били појединци неки са једним Краљем туђанцем на челу противници народне полетике, то се мора приписати великом утицају Немачке, која је одмах у почетку објавила целокупност па и увећање Грчке Државе,

док су наши заштитници и пријатељи преко своје штампе тражили излаз Грчке из неутралности па још и територијалне њене жртве за љубав заједничке борбе. — Немачка је пропаганда надчовечански радила, њене су новине фаворизовале народ против Везизелоса, те је била потребна његова неочекивана одлука о образовању Нове Грчке да би грчки народ тргао из морфиноманије.

Благодарећи једној погрешци Сила, Грчка је две године остала у нераду, погазила свој уговор са Србијом, претворила се у државу неспособну за борбу и готово непријатељску према Споразуму, и пропала морално и материјално.

Али после двогодишње летаргије, грчки се народ враћа у живот. Силва драж наше Плавобеле, на челу нових пукова које је створио Везизелос, буди га. И тражи већ одлучно већина, велика већина Грка, да успостави свој јучерашњи глас и славу да види своју земљу како се лепрша тамо где је зове Огаџбина и дужаост према Раси.

Наших 75,000 добровољаца умножиће се, грчка ће војска постати црногорска, до јуче антебугарски покрет претвориће се у народни, наши пукови постаће убрзо ове дивизије које прописује закон о устројству Војске и грчка ће се војска кроз кратко време попети на стотине хиљада. Грчка флота, предузимајући опет команду

над својим бродовима, моћи ће да пролије своју крв по оним морима која је познају и која је се боје, да пренесе боју неба и светлости тамо где мрак и затвор уништавају њену једнокрвну браћу. Грчки новац, грчка иницијатива, грчка трговина, грчко бродарство, потломоћи ће дело једне Владе која је показала да је из народа изишла.

Али — због свега овог, грчки народ треба да сазна зашто се бори, зашто ће пролити своју крв, зашто предузима највишу борбу на страни својих пријатеља и савезника.

Ако Споразум тражи сарадњу најјачег давас војног чиниоца на Истоку, ако Споразум жели да завста нестане поводи за нов рат, ако је Споразум искрен у примени догме о народностима, ако Споразум хоће да ослободи и да не допусти да буду подјармљени нареди образовани, као што је грчки, ако су све ово као што јесу свети циљеви за које се Споразум бори, — онда он има једну дужност, и та је дужност да нам изјави да ће нам бити враћене провинције да нас оободри у нашој борби, да нам улије одушевљења.

Искреност је боља него сумњавља обећања, и ми тражимо неодољиву националну satisfакцију у тренутку кад окрвављена Грчка Огаџбина пародирајући Варову реч узвикује: «Вратите ми моје провинције». (Број 144)

Пол Лви.

Опасност од мира

— Критичке опаске генерала Малтера —

Један мој пријатељ, који је по положају своје добро обавештен, говорише ми ових дана: «Праксац мира климата! За сада још зевца полако. Јер звук долази из далека, из Русије! Али, расте пролазећи кроз Немачку. А ми знамо које су руке примале на се да га илмирају око ушију ових људи којима се чини да је рат сувише дуг према њиховим маштаријама и према њиховој саможаости, а и према њиховим патњама и њиховим жалостима. Чјете шта вели прапорац: «Мир без анексија и оштета, према томе мир скорашњи!»

Г. Рибо, а пре њега и г. Асквит, покушали су да својим државничким гласом надвучу тај позив на малодушност. Они су то учинили речима колико јасним толико и одмереним. Али, зевцање остаје у ушима. А већ би довољно било запустити их

памуком или воском, као што учини Одисеј, па да се прође кроз гомили смртоносних серена. Човек може одедити и објаснити, тачно обележити смисао формуле «без анексија и оштета» Али ипак, та формула остаје формула веомоћи и малодушности. Јер ова хоће просто да каже: «На победилаца ни побеђених.» Ником ништа! Противници, исцрпени, крвави, враћају се сваки својој кући и доводе је у ред како могу!

Ја већ читам ома «Танк» износити нова разлагања опасности од мира, која у један мах, као да би отклоњена мешањем Северне Америке, или се скоро истога часа врати са руском револуцијом. «Та» је о томе казао речи јасне. Али, држајући се војног гледишта, ја бих хтео да испитам, да ли су доиста Савезници дошли до оне нивоа коју претпоставља ус-

вајне те формуле, па, поредом још једном њихову војничку ситуацију са ситуацијом цараца, да докажем, да су наши непријатељи блажни него што се она малаксалости, из које мора произићи њихов пораз.

А, лако се да разумети, ако ствар тако стоји, што Немачка покушава ту последњу смицалицу за штурим миром, који би за њу био спас и дао јој начина да опет стане на ноге за будућност. Јер сумње нема, да би се она опоравила брже него њени противници, пошто је она изгубила само крви и злата, пошто није препатила најезду, и што је на тај начин сачувала све своје резерве економске и свој чудовишав ум. Било би само питање времена, да се, у бољим приликама, настави остварење плана који је сада промашила.

Колико сам пута понављао, за ове две године, да увек треба имати у памети и пред очима карту целог света и целокупност ратних догађаја, ако човек хоће да суди о садашњости и предвиди будућност! Од силног читања и претресања дневних билтена, и мргочења или радости због дневне новости човек губи из вида целу логику и целу величину борбе која се води, човек јој скоро заборавља почетке и страшне развоје, и више не бива свестан немисливих последица победе или пораза по политички и друштвени живот народа.

Онда, онда говори главира државних подстакну јавно мишљење. Али би требало држати га стално у даху честим и истинитим општим излагањима, која би изобилно растурали штампа и објаве.

(Наставиће се)

АМЕРИЧКЕ МЕРЕ

Вилсон против неутралних

Њу Јорк, 14. јуна

Закон против шпијунаже поднет је председнику на потпис. У овом закону налази се и члан, који предвиђа завођење цензуре над штампом. Председник ће имати власт контроле над трговачким бродовима целог света. Ниједна лађа неће моћи напустити америчка пристаништа без на-

рочите дозволе. Неутрални бродови, који су били остали у америчким пристаништима у страху од сумарена мораће да отпутују.

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

— Француски коминике —

Солун, 14. јуна

Јуче су били напади из заседа на енглеском сектору. Одбијен је један непријатељски напад између Охридског и Преспанског језера.

Француски коминике

Париж, 14. јуна

Прекјуче после подне, после кратке артилеријске припреме, наше су трупе извршиле успешан напад северно западно од Иртебиза на један непријатељски доброту успео положај. За неколико минута сви су објективи постигнути. Прва је линија одмах пала у наше руке. Одбијени су сви непријатељски против напади. Непријатељ изненађен брзином напада, претрпео је тешке губитке. Заробљено је више од 300 војника од којих су 10 официра. У области Ремса јако бомбардовање.

Енглески коминике

Лондон, 14. јуна

Наше су трупе извршиле локалну операцију која је крунисана успехом северозападно од Фонтен ле Крозида. Заробљено је војника. Сви су објективи постигнути. У току јучерашњег дана непријатељ је извршио два против напада који су одбијени. Наше напредовање северно западно од Лене наставља се. Непријатељски полскај на реци Сушени, на фронту од 2 миље а у дубину од 1000 јарде пао је у наше руке. Заузели смо село Кулот.

Три наша апарата суксбиле су се са 10 немачких аероплана у околини Рудера. После борбе један непријатељски апарат пао је у пламену. Верује се да су два друга непријатељска апарата била приморана да се спусте на земљу. Наши се апарати вратила неповређени.

У јучерашњој ваздушној борби наши су авијатичари оборили два непријатељска апарата а три друга приморали да се спусте на земљу.

Листови јављају, да су све ове мере уперене против неутралних земаља, које и даље настављају потајно снабдевати Немачку.

Италијански коминике

Рим, 14. јуна

Борба је опет отпочела на платоу Азијага. Од 11. јуна ноћу наше трупе одолевају очајним напорима непријатеља, који упркос огромним губицима покушава да поврати недавно изгубљене полскаје у пределу Монте Ортигара. Разне акције, које је непријатељ покушао на другим тачкама осујећене су лако. На Карсу су последње ноћи наше трупе исправиле фронт и помакле нашу прву линију сев. од Берсица.

Азијатика је била јуче врло жива. Јдан непријатељски аероплан, оборен од наших батерија пао је на линију сев. од Азијага. У току ноћи једна наша ескадрила бомбардовала је редове на утврђењу Нобрезице и Просеко и вратила се несштећена у своју базу.

Румунски коминике

Јаш, 14. јуна

На западној граници Молдавије непријатељске извиднице у долина Кашињ одбијене су. На Пути непријатељ је бомбардовао села Петришкани, Бузлеа, Падуреа, Дигра и предео Јужно од Таргести. Руска артилерија бомбардује непријатељске положаје Пургелести, Балта, Ратзен, Миргестивехи и убукала је непријатељске положаје Иланчести. Тешке руске батерије проузроковале су пожар у селу Галвану јужно од Галца.

Два непријатељска аероплана оборена су. Први је оборен наредник Мавхоале и апарат је пао у наше руке у пределу Бузлеа. Осматрач је погинуо, пилот рањен Други је оборен наредник Лампру и апарат је пао између линија у пределу Максвени.

Доцније, — У области сев. од Дорна Ватре непријатељ је снажно бомбардовао руске ровове јужно од пута Валеа Путиа—Јаксени. На сектору Путае у зајамно артиљеријско бомбардовање у пределу Изанчести, Бу-

леа. На Серету тешке батерије руске растерале су непријатељску комору на путу Рамичевни—Маикансти. На ушћу Дунава узајамна акција пешадије и артиљерије.

Италијани у Палестини

Рим, 14. јуна.

Из Каира извештавају лист «Кориере дела Сера»: «Први се контингент италијанских трупа искрцао. Становиштво и енглеске трупе у вароши дочекали су Италијане са великим одушевљењем. Италијанске трупе остале неколико дана и онда ће отпутovati за фронт у Палестини.

Штампана у Египту коментарише италијанску експедицију и јасно износи улогу коју је италијанска војска учинила у овом рату.

Сазнаје се с друге стране да ће се у Египту убрзо искрцати други контингент.

Потопљена лађа

Копенхаген, 14. јуна.

Немачки је сумарен потопио данску лађу «Дана» у северном мору. Десет минута после торпедирања она је потонула.

Војна ситуација

Критички чланак «Тајмс»

— Лондон, 14. јуна.

Проучавајући војну ситуацију «Тајмс» вели: «Победоносна офанзива пролећна значи само један део Савезничких планова који ће се изводити, све док се циљеви рата потпуно не остваре. Пруска теорија рата преживела је. Пошто је 800 брошира гдзашње објављивао да свету објасни ратну вештину, немачки генералштаб видео се принуђен да усвоји планове, који би учинили да се сам Клаузевиц преврне у гробу. Последња идеја, коју су Немци имали у ратној вештини јесте да остану мирни и да примају удараца, а покадак да покушају на сувој срећу, коју су њихови сумарени изгубили на мору. Ово па савно држање је доказ све веће слабости. Затишје, које влада на руском фронту далеко од непријатељу користи, тога није умео ни могао искористити. Његова неспособност, да покуша напад на западном фронту, стварни је доказ његове зле судбине, јер ми не верујемо, а

ће он у будућности имати сличну прилику. Сједињене Државе оружају се грозничаво, Италија се држи на целој линији, а са истока долазе нам формална уверења, да руске армије припремају офанзиву. Румуни развијају своје снаге и плаште од жеље да поврате своје територије. Рат на сувој чини знаће прогресе и велики конфликт примиче се крају. Догађаја, који су се одиграли за последњих шест месеца чине врло добре и повољне знаке».

ДОГАЂАЈИ У ГРЧКОЈ

Солун, 14. — Француска коњица окупирала је Аџису на друму Брало-Игеа. У Тесалији у области Алмироса у близини голфе вароши Волоса пронађени су 1800 пушака и 12 000 метака.

Лондон, 4. — У Доњем Дому г. Нејлен интерпелисао је владу о условима под којима је извршена абдикација Константина.

Г. Балфур је одговорио да је г. Жонар добио генерално пуномоћије да реши грчко питање. Француска и енглеска влада су одлучиле да даду потпуну власт вишем комесару како би што пре постигао циљ. Оне су узеле у обзир и то, да би детаљне инструкције омеле предузеће за чије је извршење потребна била одлучна акција.

Енглеска влада није морала бити упитана о тачној формули исте, која је саопштена Константину јер су обе владе известиле вишег комесара г. Жонара да никаква солуција не може бити успешна без абдикације и удаљења из Грчке краља Константина.

Париж, 14. — «Голоа» пише доводом абдикације Константина да бивши краљ мора разумети да је његов шурак баксуз за све његове сараднике које увлачи у трагичне перипетије само да би натворио своју вољу о светској власти.

Атина, 14. — Листови објављују једну депешу

ФЕЛТОН

Д. И. Жејо

Каплар Грујица

Војници се вежбају у једном пространом маслинару на Крфу. На занимању је цео пук: стари војници врше гађање, а они новији, који су ту скоро урвљени у редове српске узданице, врше регрутску обуку.

На томе вежбалишту заступљене су све појаве, које се чују и виде на местима где се вежба српска војска: чују се строга и промукли гласови оних који командују; види се озбиљни командант пука, који издвојено шета, пуши цигару и нешто дубоко размисља; па ту су овде овде групе младих официра, прописно утегнутих избрија-

них. Понеки од њих држи у руци корбач, којим куцка по кицошким чизмама, певушећи познате стихове: «Чаја је она звезда» или «Ти ми, Зоро, срце однесе», баш као да ће одмах по занимању право на ударање каквој лепотици, која га тако жељно очекује на прозору. Не зна се тачно чему ће одвести та љубав: ако тата полскај доволну суму, нешто може и бити; ако не положи, онда нико ништа: углађени господин промениће предмет љубави, а господица ће потражити другог омишљеног джарача. Уста дом, свака од тах лепотаца и

ма право да протури кроз руке две до три класе, које прођу кроз Војну Академију...

Па онда, мало подаље од овога маслинара под једним капарисом вежбају се пуковски трубачи, они наши једри, плевати, безазлени трубачи, што им набрекне свака жилица на телу кад дувају у своје трубе маршујући са наредник Јевтом кроз прашљиво Ужице или кроз коју другу нашу паланку. Слика би била у потпуности сасвим српска, још урзанија и допадљивија, када би они трубачи вршили своје вежбање у каквом врбаку, у томе најобичајнијем склоништу за обуку наших трубача. То му је некако остало у обичају у српској војсци: да трубачи воше своја вежбања у врбацама.

Кажем вам, другови, цело веж

балиште даје ову слику, која нам је била пред очима када смо се у оно срећно време окретали по вас дуги дан као регрути на Топчидерском Брду и Бањици код Београда, или на Крушевцима код Ваљева, или на Крчагову код Ужица, или на Бубњу код Ниш, или на Станованском Пољу код Крагујевца и тако даље... Само је још фално божица тај највернији пратилац наше војске, па да слика буде потпуна. Ала њега је заменио са својом лимунром Грк Теодор Маврокакис, кога су наши сељаци посрбили на тај начин, што су га ослобављали са «газда Тошо»... Није изостао ни пуковски «Пацко» који је ишао од вода до воде, ошумљивши своје многбројне пријатеље.

*

Једну десетину окрете по сво

ме нахођењу каплар Грујица Обрадовић. Његова је десетина најотменија: четири обвезника свршили су правни факултет, а два филозофи; један је обвезник учитељ, а један опет полицијски писар «из нових крајева». Ту десетину зове цео пук «господска десетина» Грујица заведе све њему равне старешине, што има тако угледну дужност, да буде старешана крупнијој господи. На пример, каплар Станојло из друге једне десетине радио је дан и ноћ да се он увуче у ту десетину, али без успеха. Јер он не би баш тако прописно терео «сушку», као што је то чинио строги каплар Грујица, који је више пошто-вао војну «дисциплину», него по којвога оца Гају. Тако је некако Грујица ушло војништво у крз и сродно се с војском,

коју је генерал Сотилис улутуио из Пагриса г. Замису и у којој јавља да у Пелопонезу влада савршен ред и мир.

Атина, 14 — Подпуковник Софианос бивши директор полиције у Атини под Венизелосовим кабинетом заменио је пуковника Трупакисе који је био шеф јавне безбедности у истој вароши.

Атина, 14 — Листови јављају једну депешу из Превезе која јавља да се је услед приставка ставовишта уз Провизорну владу, један француски одред под командом поручника Балса искрцао у Превези. Мало после искрцао се један одред народне одбране.

Сутра дан Г. Папанастасију, изасланик Провизорне владе, у друштву са Г. Стаматопулосом префектом и пуковником Марудисом, приспео је у Превезу. Становајштво их је дочекало врло одушевљено.

Поручник Салва, јако узбуђен, рекао је да је пријатно дирнут дочеком који је епирско становништво учинило француским трупама и топлим осећањима које оно гаји према Силама заштитницама. Г. Папанастасију је захвалио француским трупама и честитао становништву на тако радосном држању. Цело је епирско становништво дрешло националном покрету. Исталирали су мешовито грчко француска одељења у Елиаги и на ушћу реке Ахерону.

Атина, 14. Једна делегација радничког друштва у Парезу упутила је г. Жонару следећу одлуку:

«Радничко друштво у Парезу састављено је од 36 радничких синдиката и које представља цео раднички свет у Парезу, сматрајући 1) да је спасоносна интервенција сила заштитница привела крају јак терор који је вршен над радницима 2) да је уставан режим почео новозадавати у живот и 3) да друштво очисти од непријатеља који су угрожавали слободу народа, изражава најискренију захвалност радника Њ. Е. вишем комесару сила заштитница г. Жонару који је ослободио Грчку и жели да савезници што пре однесу победу ради тривула привеза слобода једнакости и правде.»

Друштво је радника једногласно да га је његова Миљана родила у касарији!

— Нема врдугања код мене! Љутао би се Грујица понеки пут на своје регруте када не изведу прописно повеки војнички маневар. — Нема јако забущаја, јако моја! Јако смо сви војници!

— Ама нисмо ми, капларе, забущанти; — усуди се да мурек не један из десетине када Грујица даде десетина вољно и рече и по стоти пут, да код њега нема врдугања.

— А ја шта си, брате, кад ниси служио војску до тридесете године!

— Нисам имао зубе...

— Е па сад смо ти купили зубе!

Десетина прште у смех. — А што се ви као смејете? Љутао се сада Грујица. — Ево

душно изабрано г. Жонара за почасног председника.

У Русији

Петроград 14 — Италијанска социјалистичка делегација примљена је од Извршног одбора Совјета делегата. Пошто су италијански посланици представили делегатима редост италијанског народа поводом ослобођења Русије, Чхеидзе је више пута нагласко у говору да је засебан мир немогућ јер би он значајно пропагандирао жртвовање демократских принципа и триумф царизма. Социјалистичка делегација отишла је по том, да положи венце на гробове жртава револуције. У вечерима, одржавали су приликом италијански посланици одали су част хероизму руског народа, који је дао тако великих доказа издржљивости у борби за слободу.

ИТАЛИЈАНИ У ЈАЊИНИ

Зашто је окупирана варош

Рим, 14. Јуна

Полузванични листови јављају да је окупација Јањине одлучена из војних разлога и према томе она има привремен карактер.

Италијани објашњавају тај војни разлог на следећи начин: «Од пристаништа Санти-Каранта, леп друм који су италијански војници направили иде за Ерасг одатле се наставља за Лерија где се налази станица железничке пруге — Солун — Битољ. Овај друм, нарочито између Санти Каранта и Ерасга није осигуран од грчких разбојничких чета које надару од Јањине. Ова је потреба изискивала да се осигура тај пут, која је данас од велике важности не само за Италијане него и за све Савезнике.»

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Петроград — *Влада врло строго мотри на сумњиве људе који су из Швајцарске, преко Немачке, приспели и који су сматрани као пропагатори сепаратног мира а плаћени од централних сила. Многи су од њих ухапшени и протерани у Сибирију као опасни по отаџбину.*

наприлику — и ту показа руком на једног од регрута — овај је пре имао велики трбух, сад му је трбух спуз, и он је добар: способан за борбу... Овај олет овде пре је био те сав... сад се проширио, па је и он добар... Јест, брате! Влада да се крпимо!.. Крпе мене још од Куманова, па шта ми фала: гурам ти ја ка? Божја воља! Ви сте бар учени људи, па не треба да вам придикујем: сада морамо сви на посао, да ослободимо ону своју сиrotињу!

Можда би Грујица још говорио, да не види командир, који је осматрао вежбе десетина. Кад виде да долази командир, Грујица командова «Марш», онда «На лево» и «Напред марш». Оно «м» у речу «марш» није е чуло, чуло се само «арш». Тако је Грујица командовао у

Хег. — *Холандски богаташ Датердинг испослао је г. Риббу у један милион франка с тим, да се поделе пострадалим становништву из окупираних области. Парламентарни одбор под председништвом г. Кивеноа сенатора из Оазе, поделиће ста-*

новништву добивену суму.

Рим. — *Из Берна јављају: Са знаје се из дипломатског извора да је г. Асквит одређен за посланика у Паризу на место г. Бертија који се повукао услед фамилијарних ствари.*

Дневне вести

Извршена смртна казна

Јуче је извршена смртна казна над пуковником Драгутином Димитријевићем, шефом тајне превратне организације, мајором Љубомиром Вуловићем, чланом Врховне Централне Управе исте организације и атентатором Радом Малобабићем.

Пошиљај новца за Србију

Српски Женевски Црвени Крст делешом од 8. ов. м. потврдио је пријем и извршење налога ове Делегације и то телеграфских за све суме предате Делегацији 1. и 2. јуна о. г., а писмених за оне суме које су предате Обавештајном Бироу или преко поште од 1. до 8. маја о. г. Курс за све пошиљке био је: 195 круна и 156 лева за 100 франц. франка, и 227 круна и 182 лева за 100 швајц. франка.

Бр. 14.121. Из канцеларије Финансиске Делегације у Солуну 12. јуна 1917 године.

Студенти код Жонара.

Студенти лбералног клуба атинског универзитета посетили су г. Жонара у Парезу. Г. Жонар је примио изасланство од 9 чланова и рекао овима: «Будите уверени, да смо ми дошли у Грчку да позратимо у њој уставне слободе. Верујте, да је то наша једина жеља.

»Француска, која се данас бори уз Савезнике сигурна је у коначну победу. Ова победа неће бити само победа Француске, већ победа прва, слободе и једнакости свих угњетених народа. Ја жалим, господе, што вас не могу све примити овде, али кад дођем у Атину и баставим се у француском по-

сланству, бићу срећан да посветим једно вече пријему студентске омладине.»

Из позоришта.

У четвртак 15. о. м у позоришту «Тоша Јовановић» даје се као Видовданска представа «Незнани Јунаци» слика из комитског живота с певањем од Дим. Фртунића. Почевак у 9 час. у вече. Карте се могу добити на каси од 9—12 пре и од 5—9 по подне на дан представе.

Читуља.

Неутешна и тешко сжалостљива породица покојног Драгомира Ј Андрићког коњичког пуковника и бившег војвођа изасланика у Румунији извештава своје рођаке, пријатеље и другове драгог им покојника, да је њихов милу Драгомир преминуо 4. т. м. ца у Јашу у Румунији у својој 48 години.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај — Солун, 14. јуна 13. јуна ништа важно. Сумаренска акција Рим, 14. јуна.

Од пре две недеље званичне статистике нису забележиле никакве губитке у италијанским бродовима.

Најновије вести

ЛОНДОН, 14. — Руски напади почели су на Кавказу, у Карпатима и на фронту Волиније. Руска артиљерија бомбардује без престанка цео фронт Галиције јужно од Брзежани.

АТИНА, 14. — (Званично). Савезничке тру-

пе окупирале су јуче Атину.

Атина, 14. — Сви министри Н родне владе стигли су синоћ у Пиреј. Г. Венизелос долази сутра у Атину, у пратњи једног ескадрона француске коњице. Варош је потпуно мирна после мале манифестације од недеље увече у корист Немачке, која је изазвала окупацију Атине од Савезничких трупа. Принц Никола путује сутра за Швајцарску. Принц Кристифор одлази за Енглеску.

Официри атинског гарнизона изјавили су г. Венизелосу да прилазе новом режиму. Г. Венизелос поднеће данас листу чланова новог кабинета који ће се одмах заклету. У случају да г. Венизелос остане без портфеја, г. Политис ће бити мин. спољ. послова. Адмирал Кондриотис узима министарство морине. Митрополит, нити иједан члан са. Синода неће извршити заклетву нове владе, пошто су некад учествовали у анатемизацији г. Венизелоса.

Рим, 14. — «Идеа Национале» јавља, да италијанска влада неће издати пасоше социјалистима за одлазак у Штокхолм.

Лондон, 14. — Из Мадрида јављају: Странке левнице, реформисти, републиканци и социјалисти удружиле су се. Овај резултат постигао је г. Маура, који покушава да доведе до триумфа политичку реакцију.

Париз 14. — Из Христијаније телеграфшишу појединости о немачкој завари: Нађено је 95 великих и 12 малих бомби и експлозива разне врсте. Све ово било је спаковано у 4 велика и 3 мала сандука. Бомбе су биле нарочито намењене уништењу америчких лађа, које одлазе из Норвешке.

Буенос Ајрес, 14. — Посланици и сенатори Аргентине одлучили су да се северо-америчка ескадра дочека у Буенос-Ајресу као поморска Савезничка снага.

Писар брзо «мења ногу», али Грујица је незадовољан и зато командује «стој!»

Десетина стаде. Грујица праше писару.

— Знаш ли ти која ти је нога лева? — пита Грујица.

— Знаш.

— Пружи леву ногу.

Писар учини по наређењу.

— Е па што онда не подаши том ногом?

Писар ћути

— То ти је лева нога и њом мораш поћи.

Код тих речи Грујица погледа капетана, као да је од њега очекивао потврду својих речи. Али капетан се удаљава са осмехом, а Грујица наставља да чита писару.

— Тако је у војсци — вјастави он као зналачки. — Нема овде врдугања, јок!.. А ти мо

лим те, ево шта радиш, па још, пред госпо'а капетаном!..

Онда поново командова «Марш» и «Напред марш».

А десетина пође правилно укорак... Иде одлично, пуца земља... Грујица је сада тећ задовољнија... Скакуће час лево, час десно и са задовољством осматра покрете својих војашка, сагиње се често готово до земље и пажљиво мерка хитро промицање цокула; овда се исправила и осматра равнање у пољу.

— Ез — два!.. Ад-цап!.. Глас два.. Ап-цап! — командује каплар Грујица, а збој му лице низ лице као да се, тога часа умивао, па сад нема убрус да покупи воду.

Али кроз пола часа пук ће бити у војску и тада ће се каплар Грујица одморити заједно са својим људима.

Част нам је ставити до знања српској војсци, а нарочито која долазе са положаја, и српској публици, да смо узели под закуп ресторацију

„Македонија“

код битолске железничке станице

где се кувају само српска јела. Сваког четвртка сарма од кисела купуса а недељом педварак и гибанице.

Потрудили смо се и набавили чиста асталска вина као и старо шестогодишње природно вино у флашама звано »Македонија«.

Јела се готове са свињском машћу.

У истом локалу има стовариште вина Борђа С. Ч. мрђа.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

Са особитим поштовањем
Младен Бугарски и
Никола Даггојевић Београђанин »Грба«.

»Велика Србија«
прима огласе по умереној цени

НОВЕ КЊИГЕ

Ишле су из штампе и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Ђ. Лазаревића. Цена 0'50 д.

На помолу. Од Ива Ђипића. Цена 1'50 д.

Косово или Вој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1. дин.

Цвеће. Српска читавка. Приведене Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 0'70 д.

Рука. Српска читавка. Приведене Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50 д.

Војур. Српска читавка. Приведене: Љуб. Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50.

Књиге се могу добити

1) Код издавача, Николе Л. Вривца, новинара, у уредништву »Велика Србија« у Солуну, на чију се адресу треба обрађати и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића царицкица, на служби при Финансијској Делегацији у Солуну;

3) У српској књижари М. Ристићевића улица Нике 35 уз ресторацију Београд.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Нике 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гибаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, фулбастеја и пржена риба, за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање баккета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

Српско Трговачко друштво а. Д. СОЛУН

Улица Победи бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате ва Швајцарску и остале Савезничке државе.

Врши на својој благајни мењање — размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Прима транзитну робу у своје транзитне магацине — артпоте у Солуну.

Прима новац на штедњу и чување

Обавештења бесплатно.

УПРАВА

СИНОВИ Г. А ЕРРА И К^о ЛТД. СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Повамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипака, пантлика, платна мушета Париских арткакала, женске конфекције, гвожђарије итд.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Ко једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити о њеној квалитету зато:

Препоручујемо г. г. пушачима да и даље пуше само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

„Салоника“

Киро — Александрија — Солун

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првм највећом наградом на изложби у Филаделфији

На продају у свима дуваницама, нарочито „Миродато“ и дуван за луле.

После годину дана добих тужну и жалосну вест да ми је моје првенце, моја јединица, моја мила ћерчица

† Драгиња -- Нане

умрла у 6. год. свога млађаног живота у селу Корацици код Младеновца, у загрљају своје матере а далеко од свога несретног тате, оставивши нас да вечито тугујемо и оплакујемо равно увео цвет, наше мило и паметно Драгче.

За навек ожаловљени:

отац Коста Д Петровић надз. пруге, мати Вукосава, деда Драгутин, бабе Драга и Сара, ујак Мухило, ујна Живка, теча Дмитрије, тетка Јелена, батица Добраји остала многобројна фамилија.

Талијански магацин

У улици Франк 32, отворен је талијански магацин и снабдевен војничким потребама — профијантом.
Продаја искључиво савезничким трупама.

ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ
а у осталој по курсу.

Улица Франк бр. 32. — Солун.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице ва заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своје стану, ул. престолонаследника Борђа бр. 35. — у пореди ул. са булеваром краља Константина.

Поткожни убризгавања Неокаларзана као и новог француског препарата »Галина« противу сифилиса.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе по умереној цени.

Д-р Алексопулос К.

бив. лекар у скопљ. болници прима у своје стану, ул. П. Мелас 21, (близу Команде Места) од 8—10 и од 2—4 свакога дана.

Сиромашне српске избеглице лечи бесплатно.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„ЧЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Кики	дин	1'---
„	Гиубек	„	0'80
„	Јаки	„	0'65
„	Афрос	„	0'50